

Richtlijnen voor het schrijven van recensies

Alle recensies worden op de website gepubliceerd en een aantal recensies zal worden geselecteerd om ook in de papieren versie te worden gepubliceerd. Welke recensies dat zijn wordt beoordeeld door de redactie die daarbij vooral aandacht zal besteden aan de relevantie en de reikwijdte van het besproken boek.

Er zijn vele manieren om een recensie te schrijven. De redactie zou dan ook niet graag een standaard-model willen voorschrijven. Maar het is wellicht goed de drie functies van een recensie nog eens onder de aandacht te brengen:

- a. een recensie dient een indruk van het boek te geven: het is meestal hoogst onbevredigend als bij lezing van de recensie de indruk ontstaat dat slechts de inhoudsopgave dan wel de flaptekst wordt overgenomen, aangezien de lezer zich dan voor de opgave gesteld ziet zelf te controleren of het wervende proza van de uitgever of de auteur wel klopt;
- b. een recensie is ook een (eerste) bijdrage aan het debat over een boek. Deze functie vraagt dus van de recensent een oordeel over het boek, liefst in de vorm van een aanduiding van de sterke en zwakke punten. Hierover valt veel te zeggen, maar in kort bestek het volgende:
 - een 'simpele' samenvatting (hoe knap soms ook gemaakt) is in dit opzicht niet toereikend;
 - een eigen oordeel is idealiter een balans tussen waardering en kritiek. De ervaring leert overigens dat kritiek makkelijker te formuleren valt dan waardering. Wat de kritiek betreft: het gaat er om de lezer van de recensie te overtuigen dat de analyse van een auteur op wezenlijke punten tekort schiet, een noodzakelijke voorwaarde daartoe is dat het standpunt van de behandelde auteur correct wordt weergegeven.
- c. een recensie moet als geheel ook een leesbaar stuk zijn; bij voorkeur is het zo dat de lezer moet denken dat de recensent het prettig vond het stuk te schrijven. Deze indruk wordt bevorderd door, onder andere, niet te lange zinnen te maken, versleten beeldspraken te mijden en de kracht te zoeken in beknopte precisie.

In een recensie moet men zich houden aan de criteria, waaraan men de gerecenseerde meet: helderheid, contro-leerbaarheid en leesbaarheid. Enkele voorbeelden:

- a. Als in een recensie wordt opgemerkt dat 'economisch historici en kunsthistorici veel van elkaar kunnen leren' dient te worden aangeduid wat dan wel.
- b. Als in een recensie staat dat een schrijver een bestuurlijke ontwikkeling gebruikte 'als kapstok voor algemene conclusies', waarna zelfs de aard van die conclusies niet wordt aangeduid, dan laat de recensent de lezer wel erg in het ongewisse.
- c. Als in een recensie streng wordt opgemerkt dat het boek wel over erg veel gaat, waarna vervolgens wordt geklaagd over het feit dat niet volhardend genoeg ook andere bronnen zijn aangeboord, dan wordt de lezer met enige inconsistentie geconfronteerd.

Een lastig genre: de bundel.

In het algemeen dreigen recensies van bundels te ontaarden in beknopte opsommingen van de artikelen. Dit levert geen bevredigende stukken op. De redactie sug-gereert in dit soort gevallen een duidelijke keuze te maken:

- de bundel heeft een duidelijk samenhangend thema: concentreer de bespreking op dat thema;
- de bundel heeft geen duidelijk thema (of vertoont slechts de suggestie van samenhang): constateer dat, licht er hooguit een zeer beperkt aantal artikelen uit die het verdienen onder de aandacht te worden gebracht.

In het algemeen: hoe meer een bundel samenhangt, hoe meer het als een gewoon boek behandeld kan worden, hoe minder samenhang het vertoont, hoe meer het voor de hand ligt de titel slechts te (laten) signaleren in de *Attenderingslijst*. Bij twijfel: overleg met het bureau van de redactie.

Reacties:

In gevallen waarbij de auteur klaarblijkelijk onjuist begrepen is, dan wel aan diens inzichten onvoldoende recht is gedaan, kan de auteur een reactie op de recensie insturen. Een dergelijke reactie zal een zeer beperkte hoeveelheid woorden niet te boven mogen gaan. Over een plaatsing van de reactie beslist de redactie.

Wij ontvangen de tekst van uw recensie bij voorkeur per **e-mail**. Ons adres: knhg@inghist.nl.

U ontvangt te zijner tijd een drukproef ter correctie.

De redactie.